

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง อำนาจจัดการทรัพย์สินภายหลังศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ (นายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ จำเลย/ผู้ร้อง)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเสนอคำร้องเป็นหนังสือ ที่ ศย ๐๐๕.๐๐๑/๐๕๕๕ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๕ ถึง เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า ศาลจังหวัดนครราชสีมา มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๓ พักทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ อันจะใช้บังคับแก่คดีของจำเลย อาจเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการจัดการทรัพย์ของตน จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ขอให้ศาลรื้อการพิจารณาพิพากษาคดีและการพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ไว้ชั่วคราว แล้วส่งคำร้องนี้ตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

๑. ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ฟ้องนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ จำเลย ต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา ในคดีหมายเลขดำที่ ล. ๒๒/๒๕๓๗ หมายเลขแดงที่ ล. ๕/๒๕๕๓ ว่า จำเลยเป็นหนี้โจทก์ตามคำพิพากษาตามยอมของศาลจังหวัดนครราชสีมา เป็นเงิน ๑๕,๗๑๒,๐๕๓.๗๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ กับใช้ค่าธรรมเนียมส่วนที่ศาลไม่สั่งคืน ภายหลังศาลมีคำพิพากษาจำเลยชำระหนี้ให้แก่โจทก์เพียงบางส่วน โจทก์ทวงถามแล้วจำเลยเพิกเฉย จำเลยยังค้างชำระดอกเบี้ยจำนวนถึงวันฟ้องเป็นเงิน ๑๕,๔๖๒,๑๕๓.๔๑ บาท รวมเป็นเงิน ๓๕,๑๗๔,๒๐๗.๒๐ บาท จำเลยไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่โจทก์ได้ เพราะเป็นคนมีหนี้สินล้นพ้นตัวไปเสียจากที่เคยอยู่ ปิดสถานที่หยุดดำเนินการ ไม่มีทรัพย์สินจะพึงชำระหนี้ได้ ให้ศาลพิพากษาให้จำเลยล้มละลาย และให้ถอนทรัพย์สินของจำเลยชำระหนี้แก่โจทก์ ศาลพิจารณาแล้ว มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๕

๒. จำเลยอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว พิจารณาคำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องของจำเลย ฉบับลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๓ และให้การพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว กับให้ส่งคำร้องของจำเลยฉบับดังกล่าวตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ในชั้นนี้ ให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เป็นการชั่วคราว เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยแล้ว จะได้ยกคดีขึ้นพิจารณาต่อไป

โดยที่คำร้องนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับมีเพียงพอที่จะวินิจฉัยคำร้องนี้ได้แล้ว ไม่จำเป็นต้องแสวงหาพยานหลักฐานอื่นได้อีก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๘ มาตรา ๒๖๔ และมาตรา ๓๓๕
๒. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓๖
๓. พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๑๔ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๓๓ และมาตรา ๑๓๔

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัย

๑. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้หรือไม่
๒. พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจจัดการทรัพย์สินภายหลังศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

คำวินิจฉัย

ปัญหาแรก เนื่องจากศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เสนอคำร้องนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยได้

ปัญหาที่สอง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจจัดการทรัพย์สินภายหลังศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยปัญหานี้แล้วว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ดังมีรายละเอียดปรากฏอยู่ในคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๔ แล้ว ให้ยกคำร้อง

นายประเสริฐ นาสกุล

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. กระทบ ทงธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเรื่องเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำร้องของจำเลย (นายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์) ในคดีหมายเลขดำที่ ล. ๒๒/๒๕๓๗ คดีหมายเลขแดงที่ ล. ๕/๒๕๔๓ ซึ่งยื่นต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยผู้ร้องได้โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องได้ความว่า จำเลยผู้ร้องถูกศาลจังหวัด นครราชสีมา มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ ผู้ร้องอุทธรณ์และในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยอ้างว่าการที่ผู้ร้องถูกศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดก่อนมีคำพิพากษาให้ล้มละลายในคดีที่ยังไม่ถึงที่สุด และการที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของผู้ร้อง ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ เป็นการกระทบสิทธิในการจัดการทรัพย์สินของผู้ร้องซึ่งมีอยู่โดยสมบูรณ์ก่อนมีคำพิพากษาให้ล้มละลาย ดังนั้น ผู้ร้องจึงเห็นว่า การที่ผู้ร้องถูกจำกัดสิทธิในการจัดการทรัพย์สินของตนเองตามพระราชบัญญัติล้มละลายอันเป็นสิทธิที่ผู้ร้องได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๔ และมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญ จึงเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๕ แล้ว เห็นว่าเป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งข้อโต้แย้งของผู้ร้องซึ่งเป็นคู่ความในคดีที่โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงมีคำสั่งรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ เนื่องจากเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ประเด็นตามคำร้องเป็นการร้องขอให้วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเรื่องเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สิน หลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เห็นว่า เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๔ ไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเรื่องเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สิน หลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง จึงไม่ต้องวินิจฉัยอีก

จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

ศาสตราจารย์ ดร. กระทบ ทงธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ